URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www revizija. gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

AGENCIJE ZA SIGURNOST HRANE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2009. GODINU

Broj: 01-03-07-16-1-871/10

Sarajevo, april 2010. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	NALAZI I PREPORUKE	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sistem internih kontrola	6
3.1	Upravljanje i rukovođenje	6
4.	Budžet	7
5.	Tekući izdaci	8
5.1.	Naknade troškova zaposlenih	8
5.2.	Unajmljivanje prostora i zgrada	9
5.3.	Ugovorene usluge	9
5.3.1.	Ostale medicinske i laboratorijske usluge	9
5.3.2.	Ostale nespomenute usluge i dažbine	10
6.	Kapitalni izdaci	11
III	KORESPONDENCIJA	12

Prilozi:

Tabela 1. Analiza odobrenog i izvršenog budžeta za 2009. godinu 13

I MIŠLJENJE REVIZORA

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Agencija) i usklađenosti poslovanja sa važećom zakonskom regulativom za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2009. godine.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 33/07) i Pravilnikom o računovodstvu budžeta institucija BiH (broj 01-St4-16-1810/05). Ova odgovornost obuhvata: uspostavljanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Agencije sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06), INTOSAI revizijskim standardima (Službeni glasnik BiH, broj 5/01) i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizionih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizioni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za mišljenje revizora.

Osnova za mišljenje sa rezervom

1. Kao što je navedeno pod tačkom 5.3.1. izvještaja, izbor dobavljača za laboratorijske usluge nije u potpunosti usklađen sa Zakonom o javnim nabavkama.

Mišljenje sa rezervom

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte opisane u Osnovama za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji Agencije prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31. decembra 2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan i u skladu su sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Agencije u toku 2009. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom, osim za moguće efekte koji su navedeni pod tačkom 5.3.1

Isticanje predmeta

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na :

- funkcionisanje Upravnog odbora Agencije (tačka 3.1.);
- naknade članovima Upravnog odbora (tačka 5.3.2.).

Sarajevo, 23.04.2010. godine

Zamjenik generalnog revizora	**Generalni revizor**
Dževad Nekić	Milenko Šego

II NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Agencija za sigurnost hrane BiH je osnovana u cilju osiguranja sigurnosti hrane i hrane za životinje, vršenja naučnih i stručno-tehničkih poslova i primjene međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu.
U ostvarivanju tih ciljeva Agencije za sigurnost hrane je nadležna za:

- procjenu rizika koju obavlja u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko distrikta ;
- obavještavanje o riziku u cilju dobijanja pravovremenih, pouzdanih, objektivnih i razumljivih informacija o opasnostima vezanim za hranu;
- upravljanje rizikom koji obezbjeđuje preventivne i kontrolne mjere u cilju smanjenja, uklanjanja ili izbjegavanja rizika za zdravlje ljudi pri upotrebi hrane;
- predlaganje propisa iz domena higijene i zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje, kvaliteta hrane prilikom stavljanja na tržište, uvoza i izvoza hrane;
- izdavanje dopuštenja za stavljanje na tržište nove hrane.

Na osnovu Odluke o osnivanju Agencije za sigurnost hrane BiH, Vijeće ministara, na prijedlog predsjedavajućeg, imenovalo je 01.06.2006. godine direktora, zamjenika direktora i sekretara Agencije prema Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Agencije za 2008. godinu, o čemu je sastavljen Izvještaj. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u Izvještaju i Agenciji je sugerisano da ih razmotri te da preduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.
Agencija je dostavila Odgovor Uredu za reviziju za reviziju saglasno članu 16. stav 3. Zakona o reviziji o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju za 2008. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije date u Izvještaju o reviziji za 2008. godinu te uvidom u preduzete aktivnosti, utvrdili smo da je Agencija uradila sljedeće:

Realizovane preporuke:

- Donesen je novi pravilnik o stručnom obrazovanju, a sticanje višeg stepena stručnog obrazovanja nije finansirano u 2009. godini;
- Donesena su nova interna pravila kojim su jasnije definisana prava na reprezentaciju čime je omogućeno efikasnije praćenje izdataka za ove namjene;
- Ugovori na osnovu kojih su knjiženi izdaci za kapitalna sredstva zaključeni su do kraja godine te su stvoreni uslovi za knjiženje na osnovu vjerodostojne dokumentacije u periodu na koji se odnose;
- Nedostaci u provođenju nabavki koji su utvrđeni tokom revizije za 2008. godinu nisu se ponavljali jer nije vršen ponovni izbor dobavljača za laboratorijske analize, a za kapitalne izdatke su zaključeni ugovori prije isteka budžetske godine;

- Prilikom planiranja nabavke uredskog materijala planirane su količine i stvorene pretpostavke za iskazivanje ukupne vrijednosti dostavljenih ponuda.

Preporuke čija je relizacija u toku:

- U fazi planiranja budžeta tokom 2008. godine planirane su naknade za stručna tijela Agencije. Kako Savjetodavno vijeće i naučni odbori nisu formirani tokom godine, a za formirana radna tijela nisu donesene odluke o naknadama, na zahtjev Agencije izvršena je korekcija budžeta za iznos planiranih naknada;
- Mada su planirani zadaci u vezi sa laboratorijskim analizama hrane realizovani u 2009. godini, oni nisu rezultat pravovremeno započetih aktivnosti Agencije već nastavak aktivnosti započetih u 2008. godini koje su okončane zaključivanjem ugovora u 2009. godini.

3. Sistem internih kontrola

Rukovodstvo Agencije je preduzelo aktivnosti po preporukama revizije u cilju uspostavljanja efikasnijeg sistema internih kontrola. Izmijenjena su interna pravila koja se odnose na poklone i reprezentaciju kojima su određeni novi iznosi izdataka po pojedinim osobama i potrebna dokumentacija kojom se pravda trošak reprezentacije, a primjetno je da su izdaci za ove namjene znatno smanjeni u odnosu na prethodne godine. Agencija je donijela novi pravilnik o stručnom obrazovanju, a u toku godine nisu vršene isplate za sticanje višeg nivoa stručne spreme (dodiplomskih, postidplomskih i doktorskih studija).
Potreba daljeg jačanja sistema internih kontrola postoji kod procesa nabavki u dijelu koji se odnosi na detaljnije planiranje nabavki i utvrđivanja bitnih elemenata koji će omogućiti praćenje utvrđenog plana. Prilikom provođenja procedura konkurentskog zahtjeva utvrdili smo da se ponude dostavljaju samo na tri adrese, što je minimum koji je propisan zakonom.
Mišljenja smo da Agencija prilikom provođenja ove vrste postupka treba slijediti model dobre prakse upućivanjem zahtjeva za dostavljanjem ponuda većem broju ponuđača. Time će se obezbijediti potpuna transparentnost nabavki i istovremeno smanjiti mogućnost eventualnog ponavljanja postupka zbog nedovoljnog broja ponuda.

3.1. Upravljanje i rukovođenje

Dio sistema internih kontrola u procesu upravljanja i rukovođenja je rad Upravnog odbora koji, između ostalog, odobrava (usvaja) interna pravila, usvaja finansijske propise Agencije, usvaja program rada Agencije i razmatra izvještaj o radu u prethodnoj godini. U 2009.godine nije održan ni jedan sastanak Upravnog odbora Agencije, koji je imenovan u 2005. godini na period od 4 godine. Kako ni nakon urgencije Agencije nije održan sastanak Upravnog odbora na kome bi se razmatrao Program rada za 2009. godinu, isti je Agencija u aprilu 2009. godine dostavila bez usvajanja Vijeću ministara BiH. Tokom godine je donesen određeni broj internih akata Agencije po pitanju regulisanja određenih područja finansijskog poslovanja Agencije, koji također nisu usvojeni na sjednicama Upravnog odbora. Ne ulazeći u ocjenu razloga zbog kojih se Upravni odbor Agencije nije sastajao, a s obzirom i na mišljenje Ministarstva pravde o trajanju mandata članova Upravnog odbora do imenovanja novog saziva Upravnog odbora, želimo skrenuti pažnju na odredbe člana 60. Zakona

o hrani[1] kojim su definisane nadležnosti Upravnog odbora, te se usljed neodržavanja sjednica Upravnog odbora moglo dovesti u pitanje zakonitost procedure donošenja i usvajanja pravilnika Agencije. Osim toga, određeni broj pravilnika i propisa iz oblasti sigurnosti hrane Upravni odbor nije razmatrao i usvojio prije dostavljanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.
Novi saziv Upravnog odbora konstituisan je u novembru, kada je donesena Odluka o imenovanju članova Upravnog odbora[2] koja je obuhvatila i tri člana Upravnog odbora imenovana Rješenjem[3] Vijeća ministara iz jula 2009. godine. Novi saziv Upravnog odbora razmatrao je i usvojio u decembru 2009. godine dio pravilnika koje je Agencija pripremila tokom godine.

4. Budžet

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2009. godinu[4] Agenciji je odobren budžet u iznosu od 3.185.000 KM. Odobrenim sredstvima budžeta obezbijeđena su sredstva za plaće i naknade za broj od 37 zaposlenih, prema stanju na dan 31.12.2008. godine. Po osnovu mjera uštede na osnovu Instrukcije Ministarstva finansija i trezora BiH izvršeno je umanjenje odobrenog budžeta u iznosu od 156.555 KM.

Ukupno izvršenje budžeta Agencije za 2009.godinu iznosi 2.029.602 KM ili 72 % u odnosu na raspoloživi budžet i prikazano je u **Tabeli 1 - Odobreni i izvršeni budžet za 2009. godinu u prilogu Izvještaja.**

Dinamika zapošljavanja nije u potpunosti pratila planiranu (do avgusta je stvarni broj zaposlenih bio 27), zbog čega prosječan broj zaposlenih za 2009. godinu iznosi 31. Na dan 31.12.2009. godine u Agenciji je bilo 37 zaposlenih. Iz pomenutih razloga kao i zbog umanjenja osnovice za obračun neto plaće, izvršenje budžeta na poziciji bruto plaća iznosi 85 % od planiranog.
Osim korekcija po osnovu mjera uštede u toku godine izvršeno je umanjenje budžeta na poziciji naknada u iznosu od 228.800 KM. Agencija je u projekciji potrebnih sredstava za naknade planirala iznos od 640.000 KM, od čega se iznos od 238.800 KM odnosio na 84 člana u radnim tijelima i Upravnom odboru Agencije (Savjetodavno vijeće, Naučno vijeće i naučni odbori). Kako tokom godine nisu formirana tijela Agencije niti su vršene isplate naknada za rad u Upravnom odboru, Agencija je u oktobru dostavila prijedlog Ministarstvu finansija i trezora o stavljanju na raspolaganje sredstava u iznosu od 228.800 KM, a ostatak od 10.000 KM na ovoj poziciji je, po procjeni Agencije dovoljno za naknade novoformiranom Upravnom odboru. Zahtjev o stavljanju na raspolaganje dijela budžeta Agencija je uputila Parlamentarnoj skupštini i Ministarstvu finansija i trezora BiH, pa su sredstva prikazana kao mjere uštede. Nakon ukupnog umanjenja od 280.000 KM (po osnovu mjera uštede i umanjenja budžeta po zahtjevu Agencije) sa pozicije 'Naknade troškova zaposlenih' ostala su raspoloživa u iznosu od 360.000 KM, od čega je realizovano 185.945 KM (52%). Analizirajući planirane naknade (prema podacima iz projekcije koju je sačinila Agencija) i njihovo izvršenje analitički po vrstama naknada utvrdili smo da su za većinu naknada planirani iznosi znatno veći od isplaćenih.

[1] Službeni glasnik BiH broj 50 od 09.11.2004. godine
[2] Odluka Vijeća ministara BiH broj 298/09 od 05.11.2009. godine (Službeni glasnik BiH broj 102/09 od 29.12.2009.)
[3] Rješenje Vijeća ministara broj 130/ 09 od 11.06.2009. godine (Službeni glasnik BiH broj 52/09 od 06.07.2009. godine)
[4] Službeni glasnik BiH broj 7/09

Preporučujemo Agenciji da izvrši detaljnu analizu procesa planiranja i izvršenja budžeta i utvrdi da li su odstupanja nastala kao posljedica neadekvatnog planiranja ili usljed činjenica koje nisu bile poznate prilikom planiranja.

Program rada

Najvažnije aktivnosti predviđene Programom rada Agencije za 2009. godinu odnose se na donošenje zakona i podzakonskih akata (pravilnika i odluka iz oblasti sigurnosti hrane); izradu naučnih studija; unapređivanje i nastavak saradnje sa agencijama iz regiona i EU te potpisivanje protokola o saradnji; provođenje projekata Evropske unije; objavljivanje propisa i odluka o preduzimanju mjera u sprečavanju pojave opasnih proizvoda na tržištu BiH, informisanje javnosti o aktivnostima Agencije, učešće u emisijama i ostale aktivnosti promotivnog karaktera; ostale aktivnosti na kadrovskom i administrativnom jačanju Agencije.
Agencija je po pribavljanju mišljenja Ministarstva finansija i trezora BiH i Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH Program rada uputila u dalju proceduru na razmatranja Vijeću ministara uz informaciju da isti nije razmatran na sjednici Upravnog odbora. Vijeće ministara Bih usvojilo je program rada Agencije na sjednici održanoj 29.04.2009. godine.

Izvještaj o radu

Agencija je u Izvještaju o radu navela da je tokom realizacije Programa rada za 2009. godinu preduzela aktivnosti iniciranja, pripreme i organizovanja izrade zakona i podzakonskih akata, te su u toj oblasti realizovane sljedeće aktivnosti:

- usvojen Zakon o genetički modifikovanim organizmima (Zakon o GMO) i na osnovu njega formirano Vijeće za GMO;
- usvojeno je i objavljeno 9 pravilnika iz oblasti hrane, 14 usvojenih pravilnika je u proceduri objave, 31 pravilnik je u proceduri dostavljanja Upravnom odboru Agencije, a 4 u završnoj fazi pripreme.

Tokom 2009. godine Agencija je bila uključena u integracijske procese po pitanjima harmonizacije propisa o hrani, učešćem u radu radne grupe za sigurnost hrane i ostalim aktivnostima u skladu sa preuzetim obavezama po pitanju pristupanja EU. Iz područja domaće i međunarodne saradnje Agencija je navela da je održala ukupno 243 sastanka sa predstavnicima domaćih i međunarodnih institucija, organizovala sastanak sa predstavnicima Evropske agencije za sigurnost hrane i realizovala nekoliko studijskih putovanja u inostranstvu. Također su pobrojane aktivnosti Agencije na implementaciji IPA projekata, iz oblasti naučnih i stručnih jačanja kapaciteta učešćem na naučnim i stručnim skupovima, seminarima i obukama, na područja saradnje sa laboratorijama i u procesu akreditacije laboratorija kao i ostale aktivnosti iz nadležnosti Agencije.

5. Tekući izdaci

5.1. Naknade troškova zaposlenih

Agencija je obračunavala naknadu za odvojeni život u fiksnom iznosu od 400 KM mjesečno za 5 zaposlenih i ista je isplaćena i za vrijeme korištenja godišnjeg odmora.
Takav način isplate obrazloženo je nepostojanjem jasnih pravila i instrukcija kao i činjenicom da neke institucije umanjuju naknadu za odvojeni život za vrijeme godišnjeg odmora, dok druge vrše obračun u fiksnom iznosu.

Mada još uvijek nije donesen podzakonski akt[5] kojim se jednoobrazno reguliše pravo na ovu vrstu naknade, mišljenja smo da je ostvarivanje prava na naknadu za odvojeni život u funkciji obavljanja posla i da je treba posmatrati u kontekstu drugih naknada koje se vezuju za prisustvo na poslu (naknade za ishranu u toku rada, naknadu za prijevoz na posao i sa posla), te da se ostvarivanjem prava na regres za vrijeme godišnjeg odmora isključuje pravo na naknadu za odvojeni život.

5.2. Unajmljivanje prostora i zgrada

Agencija koristi uredski prostor površine 301,33 m² prema ugovoru o zakupu iz 2006. godine koji je zaključen na period od tri godine. Aneksom br.2 ugovora o produženju zakupa poslovnog prostora određen je period trajanja zakupa za naredne tri godine, izvršena je izmjena cijene zakupa sa 15 na 17 KM po kvadratnom metru, kao i određene izmjene vezane za održavanje. Zaključivanjem Aneksa prestale su da važe odredbe osnovnog ugovora i aneksa iz 2007. godine, a kako je izmijenjeno više odredbi ranije postojećeg ugovora, smatramo da je bilo prikladnije zaključiti novi ugovor.
Osim ovog prostora, Agencija u istom objektu koristi prostor površine 143,43 m² po cijeni od 17 KM na osnovu ugovora zaključenog 2008. godine sa drugim zakupodavcem.

5.3. Ugovorene usluge

5.3.1. Ostale medicinske i laboratorijske usluge

Ostale medicinske i laboratorijske usluge odnose se na laboratorijske analize hrane i realizovane su u iznosu od 427.991 KM.
Procedura izbora dobavljača započeta je u oktobru 2008. godine i obzirom na kompleksnost pripreme nabavke i kasno otpočinjanje postupka, izbor dobavljača je okončan zaključenjem ugovora u januaru 2009. godine (izvještaj o reviziji za 2008. godinu).
Nabavka je provedena kroz otvoreni postupak utvrđivanjem lotova za laboratorijske analize hrane na području entiteta Federacija BiH (Lot I), na području entiteta Republika Srpska (Lot II) i na prisustvo GMO riže (Lot III). Nakon otvaranja ponuda za Lot II komisija je ocijenila neprihvatljivom ponudu dobavljača sa sjedištem u Federaciji BiH i navela da njegova ponuđena cijena (156.990,60 KM) ne može biti smatrana najnižom cijenom za ugovorni organ. Opredjeljenje komisije za donošenje takve odluke su dodatne informacije iz tenderske dokumentacije za lotove I i II, gdje je Agencija navela da će se ugovor dodijeliti ponuđaču čija je ponuda ocijenjena po utvrđenim kriterijumima, a koji ima sjedište na području za koje je ponuda tražena. Prije donošenja prijedloga o izboru dobavljača izvršene su konsultacije sa Agencijom za javne nabavke BiH da li se pored navedenih kvalifikacionih kriterijuma i kriterijuma za dodjelu ugovora može uzeti kao kriterijum i pomenuti dio iz dodatnih informacija. Pojašnjenja Agencije za javne nabavke da dodatne informacije imaju za cilj da eventualno navedene informacije ponukaju ponuđače da se obrate za dodatna pojašnjenja objašnjavaju svrhu dodatnih informacija i isto se , po našem mišljenju, ne može smatrati odobravanjem primjene kriterijuma navedenog u dodatnim informacijama.
Dobavljač čija je ponuda ocijenjena neprihvatljivom je uputio prigovor koji se odnosio na nepoštivanje kriterijuma za dodjelu ugovora (najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude) i presudan uticaj kriterijuma iz dodatnih informacija (sjedište ponuđača).

[5] Član 37. Zakona o platama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH broj 50/08)

Agencija je odbila prigovor ponuđača uz obrazloženje o neblagovremenosti jer je od dostavljanja odluke o izboru dobavljača (krajem decembra 2008. godine) do ulaganja prigovora (27.01.2009.) proteklo skoro mjesec dana. Komisija je po isteku od pet dana nakon upućivanja odluke o izboru nastavila proceduru nabavki upućivanjem zahtjeva za saglasnost od Pravobranilaštva BiH te je 19.01.2009. godine zaključen ugovor na iznos od 183.250 KM. Nakon zaključivanja ugovora nije dostavljen izvještaj Agenciji za javne nabavke o provedenoj proceduri, a obavještenje o dodjeli ugovora je objavljeno u Službenom glasniku BiH.

Mišljenja smo da je Agencija, ukoliko su postojali razlozi uslovljeni entitetskim propisima o provođenju laboratorijskih analiza, trebala obaviti konsultacije sa Agencijom za javne nabavke u toku pripreme postupka, prije sastavljanja tenderske dokumentacije i utvrđivanja kriterijuma.

5.3.2. Ostale nespomenute usluge i dažbine

Na ostalim nespomenutim uslugama i dažbinama knjižene su isplate naknade članovima Upravnog odbora u iznosu od 31.900 KM, od čega se na stari saziv Upravnog odbora odnosi 17.200 KM, a na novi 14.700 KM.

Kako se Upravni odbor imenovan u 2005. godini nije sastajao tokom godine, nisu vršene isplate naknada za rad u Upravnom odboru mada je Odlukom o imenovanju[6] predviđena mjesečna isplata naknade u iznosu od 200 KM. Novi saziv Upravnog odbora Agencije je na sjednici održanoj 29.12.2009. godine donio Odluku[7] o isplati naknade za rad članovima Upravnog odbora iz prethodnog saziva za period januar-septembar 2009. godine. Prethodno je direktor Agencije formirao komisiju za sačinjavanje prijedloga u vezi isplate naknade za rad članovima Upravnog odbora koja je 24.12.2009. godine u svom zapisniku, nakon utvrđivanja činjenica u vezi sa pravom na ostvarivanje naknada i konsultacija sa Ministarstvom finansija i trezora, konstatovala da članovi imaju pravo na naknadu sve dok im traje mandat ili dok ne budu razriješeni od strane tijela koje ih je imenovalo. Komisija je također naglasila da nema nadležnost da cijeni da li je Upravni odbor radio u navedenom periodu jer njegov rad podliježe ocjeni Vijeća ministara koje ga je i imenovalo. U skladu sa prethodnim obračunate su naknade u iznosu od 17.200 KM.

Podzakonskim aktima su utvrđena prava članova na naknadu i u tom kontekstu ih svakako treba poštivati. Međutim, istim ili drugim podzakonskim aktima su utvrđene obaveze koje je Upravni odbor potvrdio i svojim Poslovnikom o radu, a odnose se na rad i održavanje sjednica. Osnov za isplatu naknada bi trebale biti određene aktivnosti i rezultati tih aktivnosti, inače se može postaviti pitanje opravdanosti plaćanja naknada. Mišljenja smo da se prilikom predlaganja i donošenja odluka o naknadama treba razmotriti opravdanost određivanja mjesečne naknade koja nije dokumentovana aktivnostima i rezultatima tih aktivnosti. Naravno, adekvatniji pristup određivanju ove vrste naknade je, po nama, zajedničko pitanje za sve institucije u čijem upravljanju učestvuje Upravni odbor i nadležne institucije koje predlažu zakonske i podzakonske propise i daju mišljenja na prijedloge tih propisa.

Tokom imenovanja novog saziva Upravnog odbora javile su se dileme u vezi sa isplatama naknada članovima Upravnog odbora na teret Agencije pa smo uočili da su

[6] Odluka Vijeća ministara broj 187/05 od 29.09.2005.
[7] Odluka Upravnog odbora broj 01-1-50-1-1488-3/09

institucije nadležne za davanje mišljenja različito tumačile propise kojima su određene naknade i davale različita mišljenja, mada je u međuvremenu donesena Odluka o kriterijumima za utvrđivanje novčane naknade u upravnim odborima, nadzornim i drugim odborima i drugim radnim tijelima iz nadležnosti institucija BiH[8]. Kao rezultat pomenutog, u odluci o imenovanju novog saziva Upravnog odbora predviđeno je da dvanaest članova ima pravo na naknadu na teret institucija iz koje dolaze, a tri člana imenovana rješenjem Vijeća ministara BiH ostvaruju naknadu u iznosu od 200 KM mjesečno iz budžetskih sredstava Agencije. Upravni odbor Agencije je na I sjednici održanoj 26.11.2009. godine razmatrao pitanje isplate naknade na teret budžeta Agencije kao i visinu naknada, te je konstatovao da su naknade definisane Zakonom o hrani i Odlukom o naknadama u upravnim odborima. Donesen je zaključak kojim je zadužen direktor Agencije da pokrene proceduru izmjene odluke o imenovanju članova Upravnog odbora u dijelu koji se odnosi na naknade. Vijeće ministara BiH je 21.01.2010. godine Odlukom[9] koja se primjenjuje od 05.11.2009. godine utvrdilo pravo na naknadu na teret budžeta Agencije kao i visinu naknade za članove i predsjednika Upravnog odbora. Po ovom osnovu je izvršeno knjiženje naknada članovima Upravnog odbora u iznosu od 17.200 KM.
Iz raspoložive dokumentacije nismo mogli utvrditi šta je uticalo na činjenicu da je Vijeće ministara u roku od dva mjeseca izmijenio prvobitnu odluku kojom su određeni visina naknade i obveznik na čiji teret će se vršiti isplata jer u međuvremenu nije došlo do izmjene propisa kojima se načelno uređuje ova vrsta naknade.

Različito tumačenje propisa od strane nadležnih institucija čije je mišljenje neophodno pribaviti prije donošenja odluka ukazuje na pravnu nesigurnost i neizvjesnost po pitanju izvršenja budžeta institucije na koju se odluka odnosi. Također napominjemo da je izmijenjena odluka donesena u periodu kada se po propisima moglo izvršiti knjiženje na teret budžeta te nije uticala na tačnost finansijskih izvještaja Agencije, što bi bio slučaj da je donesena kasnije.

6. Kapitalni izdaci

U okviru pozicije kapitalnih izdataka knjiženi su izdaci nabavke softvera i OWIS licenci za upravljanje radnim procedurama i dokumentima u iznosu od 44.366 KM.
Namjenskom strukturom kapitalnih izdataka koja je dostavljena Ministarstvu finansija i trezora BiH nakon odobravanja budžeta obuhvaćena je nabavka softvera ali bez jasno navedenih karakteristika na osnovu kojih se može utvrditi o kakvom softveru se radi. Agencija je u zahtjevu za dostavljanje ponuda upućenom na adrese tri ponuđača definisala minimalne zahtjeve koje softver mora sadržavati i navela da se vrši nabavka 49 licenci.
Isporuka ugovorenih licenci je, prema izvještaju komisije o prijemu robe, izvršena 24.06.2009. godine, a tokom završne revizije smo dobili informaciju da se softver još uvijek ne koristi.

Obzirom da na tržištu postoji veći broj ponuđača softvera za upravljanje radnim procesima, mišljenja smo da je Agencija trebala detaljnije ispitati tržište ove vrste usluga pa u skladu s tim uputiti zahtjeve za dostavljanje ponuda većem broju ponuđača ili dodatno objaviti nabavku.

[8] Odluka Vijeća ministara BiH broj 12/09 od 05.02.2009.
[9] Odluka o izmjeni Odluke o imenovanju članova Upravnog odbora Agencije za sigurnost hrane BiH broj 16/10 (Službeni glasnik BiH broj 15/10 od 01.03.2010.)

Također smatramo da je Agencija prije nabavke trebala preispitati opravdanost kupovine navedenog broja licenci uzimajući u obzir planirani broj zaposlenih kao i stvarnu potrebu za korištenjem pomenutog softvera od strane svih zaposlenih, pogotovo ako imamo u vidu činjenicu da korištenje softvera nije otpočelo ni nakon skoro godinu dana od nabavke.

III KORESPONDENCIJA

Agenciji je uručen Nacrt izvještaja o reviziji za 2009. godinu radi dostavljanja komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Agencija je dostavila komentare na nalaze navedene u Nacrtu izvještaja o reviziji koji se odnose na tačke 5.1. i 5.3..

Dostavljeni komentari, po našoj procjeni, ne sadrže nove činjenice koje bi uticale na izmjenu nalaza sadržanih u Nacrtu izvještaja o reviziji. Agenciji je dostavljen odgovor i po tom osnovu ovaj izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji.

Revizioni tim:

Snježana Baštinac, viši revizor _____

Hrvoje Tvrtković, revizor _____

Aida Selimović, revizor _____

Tabela 1

Odobreni i izvršeni budžet za 2009. godinu

R. br.	Vrsta rashoda	Odobreni budžet	Korekcije-mjere uštede *	Restrukturiranje budžeta	Tekuće rezerve	Ukupno budžet	Izvršenje budžeta	Razlika	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	**Tekući izdaci**	**3.075.000**	**-385.355**	**-20.000**		**2.669.645**	**1.912.100**	**757.545**	**72**
1.	Bruto plaće zaposlenih	1.093.000	-38.255			1.054.745	899.206	155.539	85
2.	Naknade troškova zaposlenih	640.000	-280.000			360.000	185.945	174.055	52
3.	Putni troškovi	86.000				86.000	51.155	34.845	59
4.	Izdaci telefonskih i pošt.usluga	50.000				50.000	34.218	15.782	68
5.	Izdaci za energiju i kom. usluge	37.000				37.000	23.252	13.748	63
6.	Nabavka materijala	40.000				40.000	20.247	19.753	51
7.	Izdaci za usl. prijevoza i goriva	31.000				31.000	18.172	12.828	59
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	84.000		18.000		102.000	99.771	2.229	98
9.	Izdaci za tekuće održavanje	51.000		6.000		57.000	54.234	2.766	95
10.	Izdaci za osiguranje	9.000				9.000	1.563	7.437	17
11.	Ugovorene usluge i druge usluge	954.000	-67.100	-44.000		842.900	524.337	318.563	62
II	**Kapitalni izdaci**	**110.000**		**20.000**		**130.000**	**117.502**	**12.498**	**90**
1.	Nabavka zemljišta								
2.	Nabavka građevina								
3.	Nabavka opreme	110.000		20.000		130.000	117.502	12.498	90
4.	Nabavka ostalih stalnih sreds.								
5.	Rekonstrukcija i inves.održ.								
III	**Tekući grantovi**								
1.									
IV	**Ukupan budžet**	**3.185.000**	**-385.355**	**0**		**2.799.645**	**2.029.602**	**770.043**	**72**
	Odobrene donacije i ostalo								
V	**Donacije**							**0**	
								0	
	Ukupan budžet sa donacijama	**3.185.000**	**-385.355**	**0**		**2.799.645**	**2.029.602**	**770.043**	**72**
	Broj zaposlenih	**37**				**37**	**31**	**6**	**84**

* Korekcijama su obuhvaćena i sredstva u iznosu od 228.800 KM koja su Agenciji smanjena na njen zahtjev